Starostwo Powiatowe w Stalowej Woli

PODSUMOWANIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO UPROSZCZONYCH PLANÓW URZĄDZENIA LASÓW DLA LASÓW NIESTANOWIĄCYCH WŁASNOŚCI SKARBU PAŃSTWA POŁOŻONYCH NA TERENIE POWIATU STALOWOWOLSKIEGO

Gmina Zaklików

TAXUS•UL

Warszawa, 2021

Spis treści:

1 **Wstęp** 4

1. Podstawa prawna *4*

2. Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko *5*

3. Udział Społeczeństwa *12*

4. Opinie właściwych organów *12*

5. Wyniki postępowania dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeśli zostały przeprowadzone *13*

6. Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu *13*

szczególności na stan zachowania gatunków grzybów, roślin i zwierząt objętych ochroną prawną oraz na stan zachowania siedlisk przyrodniczych wymienionych jako cenne z punktu widzenia Unii Europejskiej i wymienione w załącznikach dyrektywy Rady 2009/147/WE oraz dyrektywy 92/43/EWG. Ponadto, prognoza dąży także do ustalenia, czy zapisy projektowanych uproszczonych planów urządzenia lasu mogą naruszać w jakikolwiek sposób wymogi dyrektywy Rady 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzanym środowisku naturalnemu. Konieczność sporządzenia ocenianych w prognozie projektów uproszczonych planów urządzenia lasu wynika z ustawy o lasach z dnia 28 września 1991r. (Dz. U. 2020 poz. 1463 ze zm.).

2. Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko

Opracowaniem uproszczonego planu urządzenia lasu w obrębach analizowanych gmin, objęte zostały grunty o łącznej powierzchni ok. **982,0851** ha, na terenie Gminy Zaklików.

Lasy objęte opracowaniem leżą w wschodniej części Polski w województwie podkarpackie. Lasy objęte opracowaniem rozłożone są w krainie przyrodniczo-leśnej: VI – Małopolskiej w mezoregionie: 13 - Puszczy Solskiej.

Oddziaływanie na obszary chronione:

Fragmenty lasów objętych opracowaniem UPUL położone są na terenie:

~ **Rezerwatu przyrody Łęka** - Rezerwat przyrody o pow. 377,35ha / aktualnie wynosi 376,83ha. Znajdujący się na gruntach należących do wsi Gielnia i Goliszowiec w gminie Zaklików w województwie podkarpackim. Leży w granicach Parku Krajobrazowego Lasy Janowskie. Aktualnie rezerwat nie posiada planu ochrony, jak również zadań ochronnych. Dominujący w rezerwacie zespól grądu subkontynentalnego Tilio – Carpinetum tworzą dobrze zachowane fitocenozy z wielogatunkowym i wielowarstwowym drzewostanem. Znaczny udział mają również fitocenozy łęgu jesionowo – olszowego Circaeo – Alnetum, porastającego dolinę Łukawicy. Wyróżniają się one występowaniem jesiona w drzewostanie. Na uwagę zasługuje także występowanie fragmentów wyżynnego, jodłowego boru mieszanego.

~ **Park Krajobrazowy Lasy Janowskie** – o powierzchni 40122,0000 ha powołany Uchwałą Nr II/12/84 WRN w Tarnobrzegu z dnia 3 października 1984 r. w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego Lasy Janowskie (Dz. Urz. Woj. Tarnobrzeskiego Nr 9, poz.73 z 1984 r.). Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest Uchwala nr XLVIII/994/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 23 czerwca 2014 r. w sprawie Parku Krajobrazowego „Lasy Janowskie" (Dz. Urz. z 2014 r. poz. 1948). Posiada Plan Ochrony Rozporządzenie Nr 13 Wojewody Lubelskiego z dnia 6 maja 2005 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony Parku Krajobrazowego "Lasy Janowskie" (Dz. Urz. z 2005 r. Nr 117, poz. 2221).

O utworzeniu Parku zadecydowały walory przyrodnicze i historyczne. 80% powierzchni Parku zajmują lasy – przeważnie bory sosnowe, sosnowo-jodłowe i mieszane, które w znacznej części mają charakter naturalny. Pozostałą część stanowią stawy, bagna i torfowiska. Lasy stanowią ostoję zwierzyny i ptactwa.

Na wysokie wartości przyrodnicze Parku składają się:

- duża powierzchnia kompleksu leśnego,

Ze względu na brak planowanych działań na nieleśnych siedliskach przyrodniczych, wpływ planowanych zabiegów na siedliska nieleśne będące przedmiotami ochrony w obszarze oceniono jako neutralny.

Projektowane zabiegi dotyczą przede wszystkim terenów leśnych, mają one zróżnicowany charakter wynikający z potrzeb hodowlanych.

Zasięg działań przewidzianych w UPUL i ich realizacja nie mają charakteru rozległego i dalekosiężnego. Wszelkie zabiegi zapisane w UPUL dotyczą jedynie wydzieleń objętych opracowaniem, nie wpływają na działania prowadzone na terenach sąsiadujących lub pozostających w nieznacznej odległości, a tym samym na znajdujące się na tych terenach zwierzęta, w szczególności potencjalne zwierzęta chronione. Projektowane działania i zabiegi nie będą, zatem generowały potencjalnie negatywnych skutków ich realizacji w ujęciu średnioterminowym i długoterminowym w odniesieniu do zwierząt, w tym także gatunków chronionych, zlokalizowanych w sąsiedztwie gruntów leśnych objętych opracowaniem UPUL. W ujęciu krótkoterminowym negatywne oddziaływanie zapisanych w UPUL zabiegów dotyczyć będzie jedynie prac z zakresu pielęgnacji lasu i pozyskania drewna i opierać się będzie na wzmożonej i intensywnej penetracji lasu w czasie ich wykonywania. Negatywne oddziaływanie może dotyczyć przede wszystkim płoszenia zwierzyny z ich miejsc bytowania.

Wykonanie zapisów planów zapoczątkuje powstanie odnowień w drzewostanach (klasa odnowienia), co sprzyjać będzie trwałości drzewostanów. W związku z wykonaniem zapisów UPUL można zauważyć zmianę struktury pod kątem bogactwa gatunkowego. Zaznacza się zwiększenie udziału drzewostanów trzy- i więcej gatunkowych w pierwszej grupie do 40 lat, będzie to prowadziło do stabilizacji sytuacji w której we wszystkich grupach występuje znaczny udział drzewostanów różnorodnych. Zmiana i ubytek w powierzchniach jest procesem naturalnym w czasie życia drzewostanu i w przypadku zapisów zawartych w nowoczesnym planie następstwo pokoleń usystematyzowane gospodarką leśną dąży do naśladowania procesów naturalnych. Zauważyć można jednak zwiększenie powierzchni drzewostanów w młodszych klasach wieku. Jest to związane z odnowieniami powierzchni. W ujęciu długofalowym zapewni to utrzymanie trwałości i ciągłości struktury drzewostanów, a zatem również siedlisk, w dobrej formie zdrowotnej. Przy zachowaniu ciągłości dokumentacji urządzeniowej oraz spełnieniu obostrzeń dla ochrony przyrody, powinna zostać osiągnięta równowaga i odpowiednia kontynuacja wkraczania kolejnych grup powierzchni w wiek bliskorębny, a także stabilizacja rozkładu powierzchniowo-wiekowego widoczna na wykresach. Biorąc pod uwagę rozkład czasowy oraz powierzchniowy, powinien zostać zachowany ład przestrzenny oraz stan siedlisk w analizowanych kompleksach leśnych.

W obszarze Natury 2000 nie zaplanowano zabiegów, które zbyt negatywnie mogą wpłynąć na spójność czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których zaprojektowano Obszar. Usystematyzowanie gospodarki leśnej, ułatwić może kontrolowanie i nadzór nad lasami niepaństwowymi, zminimalizuje błędy w prowadzeniu gospodarki leśnej w obszarach chronionych oraz może zwiększyć świadomość użytkowników obszarów leśnych. W ramach zapisów ochrony przyrody w zaleca się pozostawianie grup starodrzewu oraz kęp ekologicznych. Zapisy planów mogą wspomóc utrwalenie ciągłości drzewostanów poprzez minimalizację złego gospodarowania obszarami leśnymi niepopartymi wiedzą czy niezgodnymi z Zasadami Hodowli Lasu, przewidującymi dla odpowiednich siedlisk najlepszą metodę ich zachowania w dobrej formie.

Przy zachowaniu zapisów UPUL i właściwym nadzorze powinna zostać utrzymana równowaga funkcji ochronnej dla ciągłości i trwałości obszarów leśnych (wraz zachowaniem stosunków wodnych) jak i potrzeb właścicieli. Właściwa realizacja rębni IVD dostosuje

Wpływ na gatunki stanowiące przedmiot ochrony w obszarze a związane ze środowiskiem wodnym (wydra, gatunki ryb, płazów czy owadów) będzie neutralny. Stosowanie zapisów ujętych w rozdziale ochrona przyrody UPUL zapewni odpowiedni stan żerowisk oraz miejsc lęgowych dla grup zwierząt będących celem ochrony w ramach tego obszaru, np. poprzez realizowanie zapisu nie wykonywania rębni zupełnych w okolicach źródlisk, jezior, rzek.

Wpływ zabiegów na populacje gatunków bytujących w obszarach związanych z siedliskami drzewostanowymi – nietoperze, bóbr, wilk, ryś – powinien pozostać neutralny w związku z brakiem w obrębie obszaru wydzieleń stwierdzonego występowania tych gatunków. W przypadku dobrej praktyki leśnej stosowanej w dokumentacji urządzeniowej nie stosuje się wykonywania rębni zupełnych w okolicach źródlisk, jezior i rzek, pozostawiane są kępy starodrzewów oraz – co pozwoli na zachowanie obszarów bytowania gatunków związanych z terenami kompleksów leśnych w pobliżu rzek i cieków, które często stanowią korytarze komunikacyjne. Ponadto każdorazowo przed rozpoczęciem prac należy przeprowadzić lustrację terenu pod kątem obecności chronionych gatunków zwierząt. Z punktu widzenia ochrony terenu lęgów ptaków, prace na omawianym obszarze należy prowadzić w okresie zimowym, stosownie do zawartych w UPUL zapisów, w rozdziale ochrona przyrody. Zaobserwowane na omawianym terenie gniazda dużych drapieżników niezwłocznie zgłosić do odpowiednich służb, a teren wyłączyć z użytkowania.

Zachowanie siedlisk bytowania gatunków ptaków (oraz innych zwierząt) powinno utrzymać się na dobrym poziomie pod warunkiem stosowania zapisów upul, powierzchnie manipulacyjne wydzieleń dzielą się dodatkowo na powierzchnię działek co w połączeniu z rozdrobnieniem własnościowym powoduje rozkład planowanych zabiegów w okresie obowiązywania dokumentacji – brak wielkopowierzchniowych działań oraz przypisane dla drzewostanów zabiegi z ograniczonym pozyskaniem w ciągu dziesięciolecia, powinny zapewnić zachowanie siedlisk w stanie wystarczającym dla neutralnego oddziaływania na ptaki chronione. Zastosowanie zapisów dot. dobrych praktyk leśnych w połączeniu z działaniami monitoringu gatunków z populacji lęgowych może przynieść pozytywny efekt ekologiczny.

Na terenach leśnych własności prywatnej obrębów gmin wchodzących w skład Obszarów Natura 2000 nie planuje się działań gospodarczych mogących znacząco negatywnie wpłynąć na ustanowione cele ochrony oraz obecny stan ekosystemów obszaru. Wytyczne do planowanych działań, oparte są o model trwale zrównoważonej gospodarki leśnej. Wykonanie zaplanowanych w UPUL zabiegów warunkować będzie odpowiedni skład gatunkowy drzewostanów uwzględniający zróżnicowanie siedliskowych typów lasu (STL) oraz stabilność drzewostanów w przyszłości. Co spełni wymóg zachowania trwałości drzewostanów – siedlisk leśnych. Zabiegi pielęgnacyjne, w szczególności czyszczenia oraz cięcia trzebieżowe umożliwią eliminację z siedliska gatunków niepożądanych oraz gatunków geograficznie obcych, wpływać będą również na utrzymanie właściwego stanu sanitarnego drzewostanów, poprzez m.in. terminowe usuwanie z drzewostanów drzew chorych i zasiedlonych przez szkodniki owadzie, co w konsekwencji działań zapewni utrzymanie ciągłości ekosystemów leśnych, o znacznej różnorodności, wspomagając zachowanie równowagi pomiędzy trwałością lasów i możliwością ich użytkowania przez właścicieli. Zastosowanie rębni stopniowej gniazdowej udoskonalonej (IVD) umożliwi dostosowanie intensywnych zabiegów hodowlanych do naturalnych faz rozwojowych drzewostanu. Zaproponowane rębnie będą sprzyjać wykształcaniu przez drzewostany różnowiekowej wielogatunkowej oraz złożonej przestrzennie i wysokościowo struktury o wysokich walorach krajobrazowych. W miejscach gdzie zaproponowano rębnię złożoną IVD – stopniową gniazdową udoskonaloną - jej realizacja polegać ma na dostosowaniu intensywnych zabiegów hodowlanych do naturalnych faz rozwojowych drzewostanu,

Oddziaływanie zabiegów gospodarczych zawartych w UPUL na rośliny, w szczególności gatunki chronione występujące na terenie objętym opracowaniem oceniono jako neutralne, pod warunkiem jednak stosowania się do zaleceń zawartych w planie. W wydzieleniach położonych w obszarach Natura 2000 należy postępować zgodnie z wytycznymi planu zadań ochronnych. Ze względu na ochronę miejsc lęgowych ptaków, w trakcie realizacji cięć rębnych przedrębnych i sanitarnych, zaleca się pozostawienie drzew biocenotycznych oraz pozostałości zrębowych i potrzebieżowych do ich naturalnego rozkładu z wyjątkiem posuszu czynnego oraz drzew stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa publicznego oraz odpadów pozrębowych mogących stanowić zagrożenie sanitarne.

Zabiegi projektowane w ramach UPUL dla lasów własności prywatnej ww. obrębów są zgodne zarówno z zasadami trwale zrównoważonej gospodarki leśnej jak i zasadami hodowli lasu. Z tego względu oddziaływanie na stan populacji gatunków zwierząt, w tym potencjalnych, migrujących gatunków chronionych oceniono, jako neutralny. Zapisy z zakresu ochrony przyrody ujęte w treści UPUL w zakresie pozostawiania martwego drzewa, oraz kontroli obszaru prac pod kątem występowania gatunków chronionych, zapewni ich odpowiednią ochronę oraz ochronę miejsc ich bytowania.

Analizując wpływ realizacji zapisów UPUL na elementy środowiska stwierdzono co następuje:

- Zaplanowane w UPUL zabiegi wpłyną pozytywnie na zachowanie stanu siedlisk, minimalizując stopień ich przekształcania oraz wymierania stanowiących o bioróżnorodności gatunków. Ryzyko zmniejszenia różnorodności biologicznej może wystąpić jedynie w przypadku nieprzestrzegania zawartych w UPUL zaleceń.
- Realizacja zapisów UPUL w odniesieniu do ludzi, zarówno w krótko- jak i długookresowym wymiarze przyniesie pozytywne skutki zarówno w wymiarze ekonomicznym, jak i społecznym.
- W UPUL nie zaplanowano działań znacząco wpływających na stan zasobów wodnych. Zabiegi pielęgnacyjne nie wpłyną negatywnie na zdolność retencyjną drzewostanów. Wpływ realizacji zapisów UPUL na wodę jest zatem znikomy i pomijalny, a skutki realizacji zadań wynikających z UPUL mają charakter neutralny.
- Wpływ zabiegów zapisanych w projekcie planu na powietrze należy uznać za nieznaczący.
- Przy zastosowaniu odpowiednich technik pozyskania i transportu drewna, w perspektywie długoterminowej, realizacja zapisów UPUL będzie miała pozytywny wpływ na utrzymanie pokrywy roślinnej, co z kolei sprzyjać będzie zachowaniu naturalnej pokrywy glebowej zabezpieczając ją przed erozją.
- Realizacja zapisów UPUL stwarza możliwość kształtowania strefy przejściowej między lasem a terenem otwartym, co korzystnie wpływać będzie na zachowanie dotychczasowego krajobrazu.
- Oddziaływanie UPUL na klimat można określić jako nieznaczące i niezauważalne.
- Realizacja zapisów UPUL nie wpływa bezpośrednio lub pośrednio na zabytki i dobra kultury zlokalizowane w sąsiedztwie drzewostanów objętych opracowaniem. Skutki realizacji zaplanowanych wskazań gospodarczych na zabytki i dobra kultury materialnej będą miały charakter neutralny.

Projekt przedmiotowych uproszczonych planów urządzenia lasu nie zawiera przedsięwzięć stanowiących zamierzenia inwestycyjne, nie ingeruje w sposób wykorzystania

oddziaływaniem na środowisko i nie wystąpi zagrożenie dla zdrowia ludzi i zagrożenie dla środowiska.

W związku z powyższym złożony wniosek o odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektów takich dokumentów jest bezprzedmiotowy.

Uproszczone plany urządzenia lasu zostały również zaopiniowane przez Nadleśniczego Nadleśnictwa Janów Lubelski i Gościeradów.

5. Wyniki postępowania dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeśli zostały przeprowadzone

Ze względu na położenie Gminy Zaklików nie występuje możliwość transgranicznego oddziaływania na środowisko.

6. Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu

Analiza skutków realizacji postanowień projektu planu powinna być przeprowadzana w wyniku kompleksowej kontroli na koniec okresu obowiązywania planu, po 10 latach, a jej wyniki przesłane do RDOŚ. Kontrola kompleksowa powinna dotyczyć prawidłowości wykonywania zapisów planu, obejmować jak najszerszy zakres, między innymi:

- analizę rębni zapisanych w UPUL w odniesieniu do wykonywanych rodzajów rębni,
- analizę składów gatunkowych zapisanych w UPUL w odniesieniu do gatunków drzew wprowadzanych w odnowieniach,
- kontrolę terminu zabiegów zapisanych w UPUL lub prognozie w odniesieniu do wykonania ich w konkretnym drzewostanie,
- zmiany powierzchni lasów według pełnionych funkcji i kategorii użytkowania,
- zestawienia pozyskania drewna w wymiarze powierzchniowym według sposobu zagospodarowania,
- zestawienie powierzchni lasu pod kątem kategorii zabiegu.

Oprócz analizy działań z zakresu gospodarki leśnej, ocena powinna zawierać również informacje o ewaluacji środowiska przyrodniczego obszarów leśnych.

Stalowa Wola dn. 07.12.2021 r.

Z up. STAROSTY
dr Witold Tutak
Naczelnik Wydziału
Ochrony Środowiska i Leśnictwa